

Методичні рекомендації до виконання завдань з української мови та літератури

Навчальні курси «Українська мова» і «Українська література» відіграють винятково важливу роль у процесі формування особистості школяра. Завданнями цих дисциплін є навчити вільно, комунікативно доцільно користуватися засобами української мови; виховати свідоме прагнення до вивчення рідної мови; сформувати духовний світ учнів, цілісні світоглядні уявлення, загальнолюдські ціннісні орієнтири; розвинути мислення, пам'ять, творчі здібності, естетичне почуття; забезпечити можливість самотійно ухвалювати важливі життєві рішення.

Запропоновані тестові завдання складено відповідно до чинних програм, розроблених на основі Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898. Тестові завдання покликані стимулювати інтерес школярів до вивчення курсів «Українська мова» і «Українська література», сприяти вихованню національної свідомості учнів, розвитку їхніх творчих здібностей, критичного мислення. Завдання орієнтовані на учнів 6-11 класів і мають на меті демонстрацію успішного оволодіння знаннями, що передбачене на певному етапі навчального процесу, а отже, співвідносяться з обов'язковими результатами навчання, визначеними Державним стандартом, вимогами НУШ.

Тести з мови і літератури містять завдання вибіркового характеру (з вибором однієї правильної відповіді) та завдання перехресного вибору. На виконання завдань відводиться 60 хвилин.

8 клас

Мовні тестові завдання для 8 класу актуалізують попередні знання з курсу «Українська мова» (фонетика, орфографія, лексикологія, морфологія, будова слова, синтаксис), а також спрямовані на виявлення ключових умінь школярів: редагування речень, вживання потрібної орфограми, володіння лексичним багатством рідної мови. Змістове наповнення тестових завдань з літератури зумовлене провідними предметними компетентностями, передбаченими чинною програмою: розуміння ролі фольклору в житті народу; здатність розглядати літературний твір у єдності його сюжетних, композиційних, жанрово-стильових характеристик та в контексті біографії автора, розуміння специфіки художніх образів.

Українська мова. Тест охоплює:

- 15 тестових завдань з вибором однієї правильної відповіді. Таким чином, $15 \times 1 = 15$ балів;

- 5 тестових завдань перехресного вибору на встановлення відповідностей. Кожне завдання оцінюється в межах 1-4 балів (за 1 правильно встановлену відповідність учень отримує 1 бал, за 2 правильно встановлені відповідності – 2 бали, за 3 правильно встановлені відповідності – 3 бали, за 4 правильно встановлені відповідності – 4 бали). Таким чином: $5 \times 4 = 20$ балів.

Загальна кількість балів з української мови - 35.

Українська література. Тест охоплює:

- 15 тестових завдань з вибором однієї правильної відповіді. Таким чином, $15 \times 1 = 15$ балів;

- 5 тестових завдань перехресного вибору на встановлення відповідностей. Кожне завдання оцінюється в межах 1-4 балів (за 1 правильно встановлену відповідність учень отримує 1 бал, за 2 правильно встановлені відповідності – 2 бали, за 3 правильно встановлені відповідності – 3 бали, за 4 правильно встановлені відповідності – 4 бали). Таким чином: $5 \times 4 = 20$ балів.

Загальна кількість балів з української літератури - 35.

Всього за тест: 70.

Перелік творів, на основі яких складено тести

Фольклорні твори: «У ржі на межі», «Ой біжить, біжить мала дівчина», «Проведу я русалочки до бору» (русальні); «Заплету віночок», «Ой вінку мій, вінку», «Купайло, Купайло!» (купальські); «Маяло житечко, маяло», «Там у полі криниченька» (жниварські); зимового циклу: «Ой хто, хто Миколая любить», «Засівна», «Нова радість стала», «Добрий вечір тобі, пане господарю!», «Щедрик, щедрик, щедрівочка», «Ой на горі та й жінці жнуть»

Борис Грінченко «Украла»

Василь Симоненко «Лебеді материнства», «Гей, нові Колумби й Магеллани...»

Володимир Винниченко «Федько-халамидник»

Всеволод Нестайко «Чарівний талісман»

Всеволод Нестайко «Тореадори з Васюківки»

Григор Тютюнник «Дивак», «Климко»

Євген Гуцало «Зірка», «Чарівники», «Журавлі високі пролітають...», «Лось»

Іван Нечуй-Левицький. «Запорожці»

Іван Франко «Захар Беркут»

Ірина Жиленко «Підкова», «Гном у буфеті»

Леонід Глібов «Щука», «Муха і Бджола», «Жаба і Віл»

Леся Українка «Мрії», «Як дитиною, бувало...», «Тиша морська», «Співець»

Максим Рильський «Дощ» («Благодатний, дожджаний...»), «Перед грозою», «Осінь-маляр із палітрою пишною...», «Люби природу не як символ...», «Мова»

Микола Вінграновський. «Бабунин дощ», «Сама собою річка ця тече», «Сіроманець»
Микола Вороний «Євшан-зілля»
Михайло Коцюбинський «Харитя», «Ялинка»
Наталка Малетич «Щоденник ельфа» (розділ «Усе шкереберть. І в цьому є сенс»)
Олександр Олесь. «Заспів», «Україна в старовину», «Похід на Царгород», «О слово рідне!»
Павло Тичина «Хор лісових дзвіночків», «Гаї шумлять», «Не бував ти у наших краях!», «Блакить мою душу обвіяла...»
Петро Солодуха «Біля тополі».
Святослав Вакарчук «Квіти мінних зон», «Місто Марії»
Сергій Гридін «Федько – прибулець з інтернету»
Станіслав Чарнецький та Григорій Трух «Ой, у лузі червона калина похилилася»
Дмитро Луценко «Як тебе не любити, Києве мій»
Степан Руданський «Добре торгувалось», «Запорожці у короля», «Торбин брат».
Тарас Шевченко «За сонцем хмаронька пливе...», «Садок вишневий коло хати...», «Думка» («Тече вода в синє море»), «Іван Підкова», «Розрита могила»
Ярослав Стельмах «Митькозавр з Юрківки, або Химера лісового озера»

9 клас

Тестові завдання з мови для 9 класу орієнтовані переважно на матеріал, вивчений у 8 і попередніх класах, і охоплюють орфографію, морфологію, синтаксис і пунктуацію. Тестові завдання з літератури мають на меті виявити знання текстів фольклорних творів та визначних пам'яток давнього українського письменства, які учень має опанувати на цьому етапі вивчення шкільного курсу.

Українська мова. Тест охоплює:

- 15 тестових завдань з вибором однієї правильної відповіді. Таким чином, $15 \times 1 = 15$ балів;
- 5 тестових завдань перехресного вибору на встановлення відповідностей. Кожне завдання оцінюється в межах 1-4 балів (за 1 правильно встановлену відповідність учень отримує 1 бал, за 2 правильно встановлені відповідності – 2 бали, за 3 правильно встановлені відповідності – 3 бали, за 4 правильно встановлені відповідності – 4 бали). Таким чином: $5 \times 4 = 20$ балів.

Загальна кількість балів з української мови - 35.

Українська література. Тест охоплює:

- 15 тестових завдань з вибором однієї правильної відповіді. Таким чином, $15 \times 1 = 15$ балів;

- 5 тестових завдань перехресного вибору на встановлення відповідностей. Кожне завдання оцінюється в межах 1-4 балів (за 1 правильно встановлену відповідність учень отримує 1 бал, за 2 правильно встановлені відповідності – 2 бали, за 3 правильно встановлені відповідності – 3 бали, за 4 правильно встановлені відповідності – 4 бали). Таким чином: $5 \times 4 = 20$ балів.

Загальна кількість балів з української літератури - 35.

Всього за тест: 70.

Перелік творів, на основі яких складені тести

Фольклорні твори: «Добрий вечір тобі, пане господарю!», «Щедрик, щедрик, щедрівочка», «Ой на горі та й жінці жнуть», «Зажурилась Україна», «Та, ой, як крикнув же козак Сірко», «Ой Морозе, Морозенку», «Чи не той то хміль», пісні Марусі Чурай «Засвіт встали козаченьки», «Ой не ходи, Грицю...», «Віють вітри, віють буйні»; «Дума про Марусю Богуславку», «Втеча трьох братів із города Азова, з турецької неволі», «Дума про козака Голоту», «Дума про Самійла Кішку»,

Андрій Кокотюха «Таємниця козацького скарбу»

Богдан Лепкий «Журавлі»

Володимир Винниченко «Федько-халамидник»

Володимир Дрозд «Білий кінь Шептало»

Володимир Сосюра «Любіть Україну!»

Всеволод Нестайко «Тореадори з Васюківки»

Галина Кирпа «Мій ангел такий маленький», «Коли до вас темної ночі...»

Григорій Тютюнник «Дивак», «Климко»

Григорій Сковорода. Байки «Ворона й Чиж», «Орел і Черепаха», «Бджола і Шершень»

Іван Білик «Дарунки скіфів»

Іван Карпенко-Карий «Сто тисяч»

Іван Нечуй-Левицький. «Запорожці», «Микола Джеря»

Іван Франко «Захар Беркут»

Леся Українка «Мрії», «Як дитиною, бувало...», «Тиша морська», «Співець»

Ліна Костенко «Давидові псалми. Псалом 1»

Ліна Костенко «Дзвенять у відрах крижані кружальця...», «Ще назва є, а річки вже немає...»

Максим Рильський «Дощ» («Благодатний, довгожданий...»), «Перед грозою», «Осінь-маляр із палітрою пишною...», «Люби природу не як символ...», «Мова», «Давня казка».

Микола Вороний «Євшан-зілля»
Михайло Коцюбинський «Дорогою ціною»
Михайло Петренко «Дивлюсь я на небо»
Михайло Старицький «За двома зайцями»
Павло Тичина «Хор лісових дзвіночків», «Гаї шумлять», «Не бував ти у наших краях!», «Блакить мою душу обвіяла...»
Сергій Жадан «Чекають вечора люди, схожі на равликів...»
Тарас Шевченко «За сонцем хмаронька пливе...», «Садок вишневий коло хати...», «Думка» («Тече вода в синє море»), «Іван Підкова», «Розрита могила», «Кавказ», «Заповіт» («Як умру, то поховайте...»), «Мені тринадцятий минало...», «Давидові псалми», «Причинна», «Тополя», «Лілея», «Тарасова ніч»
Юрій Винничук «Місце для дракона»

10-11 клас

Мовні тестові завдання для 10 класу містять питання з фонетики; орфографії; словотвору; лексикології; фразеології; синтаксису. Завдання з літератури спираються на тематично-хронологічний принцип, покладений в основу вивчення літератури у старших класах, що передбачає формування знань про літературний процес, його зв'язки з історичними умовами розвитку національного і світового письменства, розуміння специфіки літератури як особливого виду мистецтва, що існує в колі інших мистецтв, контактуючи і взаємодіючи з ними. Запропоновані питання актуалізують знання і вміння, набуті на попередніх етапах вивчення шкільного курсу «Українська література», дозволяють виявити рівень володіння учня теоретико- та історико-літературним матеріалом, здатність здійснювати цілісний аналіз художнього твору, визначати його місце в літературному процесі.

Українська мова. Тест охоплює:

- 15 тестових завдань з вибором однієї правильної відповіді. Таким чином, $15 \times 1 = 15$ балів;

- 5 тестових завдань перехресного вибору на встановлення відповідностей. Кожне завдання оцінюється в межах 1-4 балів (за 1 правильно встановлену відповідність учень отримує 1 бал, за 2 правильно встановлені відповідності – 2 бали, за 3 правильно встановлені відповідності – 3 бали, за 4 правильно встановлені відповідності – 4 бали). Таким чином: $5 \times 4 = 20$ балів.

Загальна кількість балів з української мови - 35.

Українська література. Тест охоплює:

- 15 тестових завдань з вибором однієї правильної відповіді. Таким чином, $15 \times 1 = 15$ балів;

- 5 тестових завдань перехресного вибору на встановлення відповідностей. Кожне завдання оцінюється в межах 1-4 балів (за 1 правильно встановлену відповідність учень отримує 1 бал, за 2 правильно встановлені відповідності – 2 бали, за 3 правильно встановлені відповідності – 3 бали, за 4 правильно встановлені відповідності – 4 бали). Таким чином: $5 \times 4 = 20$ балів.

Загальна кількість балів з української літератури - 35.

Всього за тест: 70.

Перелік творів, на основі яких складено тести

10 клас

Фольклорні твори: «Ой Морозе, Морозенку», «Чи не той то хміль», пісні Марусі Чурай «Засвіт встали козаченьки», «Ой не ходи, Грицю...», «Віють вітри, віють буйні»; «Дума про Марусю Богуславку», «Втеча трьох братів із города Азова, з турецької неволі», «Дума про козака Голоту», «Дума про Самійла Кішку», «Місяць на небі, зіроньки сяють», «Цвіте терен, цвіте терен», «Ой під вишнею, під черешнею...», «Ой летіла стріла».

Русальні пісні: «Ой біжить, біжить мала дівчина»

«Слово про похід Ігорів»

Борис Гуменюк «Стара шовковиця під Маріуполем», «Соняшник»

Борис Олійник «Пісня про матір»

Василь Симоненко «Дотліває холод мій у ватрі...»

Володимир Івасюк «Я піду в далекі гори»

Володимир Сосюра «Любіть Україну!», «Так ніхто не кохав...», «Сад», «Мені ти приснилась давно»

Григорій Квітка-Основ'яненко «Сватання на Гончарівці»

Григорій Сковорода. Байки «Ворона й Чиж», «Орел і Черепаха», «Бджола і Шершень»

Іван Драч «Балада про соняшник»

Іван Карпенко-Карий «Сто тисяч»

Іван Нечуй-Левицький «Запорожці», «Микола Джеря»

Іван Франко «Захар Беркут», «Ой ти дівчино, з горіха зерня»

Леся Українка «Мрії», «Як дитиною, бувало...», «Тиша морська», «Співець», «Бояриня», «Давня казка»

Ліна Костенко «Зона відчуження», «Дзвенять у відрах крижані кружальця...»

Максим Рильський «Дощ» («Благодатний, дожджаний...»), «Перед грозою», «Осінь-маляр із палітрою пишною...», «Люби природу не як символ...», «Мова»

Марко Вовчок «Викуп»

Микола Вороний «Євшан-зілля», «Блакитна панна», «Зоріочі», «Інфанта»

Микола Сингаївський «Чорнобривці»

Михайло Коцюбинський «Дорогою ціною», «На камені»

Михайло Старицький «За двома зайцями»
Олександр Довженко «Воля до життя»
Олександр Олесь «Чари ночі», «Коли б ми плакати могли...»
Олена Теліга «Розцвітають кущі ясмину...»
Олесь Гончар «На косі»
Павло Тичина «Хор лісових дзвіночків», «Гаї шумлять», «Не бував ти у наших краях!», «Блакить мою душу обвіяла...»
Степан Процюк «Аргонавти»
Тарас Шевченко «За сонцем хмаронька пливе...», «Садок вишневий коло хати...», «Думка» («Тече вода в синє море»), «Іван Підкова», «Розрита могила», «Кавказ», «Заповіт» («Як умру, то поховайте...»), «Мені тринадцятий минало...», «Давидові псалми», «Причинна», «Тополя», «Лілея», «Тарасова ніч», «Сон», «Зоре моя вечірняя...», «Назар Стодоля»
Іван Котляревський «Енеїда»
Василь Симоненко «Гей, нові Колумби й Магеллани!»
Микола Вінграновський «Бабунин дощ»
Всеволод Нестайко «Тореадори з Васюківки»

11 клас

Фольклорні твори: «Ой Морозе, Морозенку», «Чи не той то хміль», пісні Марусі Чурай «Засвіт встали козаченьки», «Ой не ходи, Грицю...», «Віють вітри, віють буйні»; «Дума про Марусю Богуславку», «Втеча трьох братів із города Азова, з турецької неволі», «Дума про козака Голоту», «Дума про Самійла Кішку», «Місяць на небі, зіроньки сяють», «Цвіте терен, цвіте терен», «Ой під вишнею, під черешнею...», «Ой летіла стріла»

«Слово про похід Ігорів»
Богдан Лепкий «Журавлі»
Борис Грінченко «Без хліба», «Сам собі пан», поезія - «Доки?», * «До народу», * «До праці», «Моє щастя», «Весняні сонети»
Борис Олійник «Пісня про матір»
Василь Стефаник «Камінний хрест», «Новина»
Володимир Винниченко «Момент»
Володимир Сосюра «Любіть Україну!», «Так ніхто не кохав...»,
Григорій Сковорода Байки «Ворона й Чиж», «Орел і Черепаха», «Бджола і Шершень»
Іван Драч «Балада про соняшник»
Іван Карпенко-Карий (І. Тобілевич) «Хазяїн», «Мартин Боруля»
Іван Котляревський «Енеїда»
Іван Нечуй-Левицький «Кайдашева сім'я»
Іван Франко «Декадент», «Каменярі», «Ой ти, дівчино, з горіха зерня», «Чого являєшся мені...», «Легенда про вічне життя», «Мойсей», «Сойчине крило», «Украдене щастя», «Захар Беркут»
Ірина Жиленко «Підкова»

Леся Українка «Мрії», «Як дитиною, бувало...», «Тиша морська», «Співець», «Бояриня», «Давня казка», «Мріє, не зрадь!», «Слово, чому ти не твердая криця...», «Contra spem spero», «Лісова пісня», «Касандра»
Максим Рильський «Дощ»
Марко Вовчок «Викуп»
Микола Вінграновський «Сама собою річка ця тече...»
Микола Вороний «Євшан-зілля», «Блакитна панна», «Зоріочі», «Інфанта»
Михайло Коцюбинський «Дорогою ціною», «Intermezzo», «Тіні забутих предків», «Харитя»,
Михайло Старицький «За двома зайцями»
Олександр Олесь «Чари ночі», «Коли б ми плакати могли...»
Ольга Кобилянська «Valse melancholique», «Людина»
Павло Тичина «Арфами, арфами...», «О панно Інно...», «Ви знаєте, як липа шелестить...», «Пастелі», «Пам'яті тридцяти», Симфонія «Сковорода», «Хор лісових дзвіночків», «Гаї шумлять», «Не бував ти у наших краях!», «Блакить мою душу обвіяла...»
Панас Мирний та І. Білик «Хіба ревуть воли, як ясла повні?»
Пантелеймон Куліш «Чорна рада»
Тарас Шевченко «За сонцем хмаронька пливе...», «Садок вишневий коло хати...», «Думка» («Тече вода в синє море»), «Іван Підкова», «Розрита могила», «Кавказ», «Заповіт» («Як умру, то поховайте...»), «Мені тринадцятий минало...», «Давидові псалми», «Причинна», «Тополя», «Лілея», «Тарасова ніч», «І мертвим, і живим, і ненарожденним...», «Тарасова ніч», «Сон», «Зоре моя вечірняя...», «Назар Стодоля».